

Na gunuvi ni wainimate na Tamiflu: vei ira era sega ni rawa ni gunuva na kena vuanikau (capsule)

E soli vei iko mo gunuva na wainimate na Tamiflu baleta ni ko tauvi matetaka tiko, se ko qarava tiko e dua e tauvi koya tiko na matetaka. E rawa ni vakalailaitaka na i vakatakilakila ni matetaka na Tamiflu, ka vakalekalekataka tale ga na gauna ni tauvi matetaka. E vakatura na Minisitiri ni Bula mo gunuva na vuanikau e soli vei iko, se me gunuva ko koya ko qarava tiko. E tiko e na loma ni vuanikau (capsule) na wainimate dina; e pauta mamaca vulavula ka gaga.

Kevaka ko sega ni rawa ni tiloma na vuanikau, ka sega talega ni rawa ni tiloma ko koya ko qarava tiko, e gadrevi mo na ulia vata na wainimate mamaca vulavula ka tiko e na loma ni vuanikau kei na dua na ka kamikamica, me rawarawa kina na kena gunuvi. E vakamacalataki e na tikidua oqo na ka me caka.

1. Na veika me vakarautaki

- Na wainimate mamaca vulavula ka tiko e na loma ni dua na vuanikau
- E dua na i taki ni ti levu na kakana kamikamica sara (na levu ga ni kena kamikamica na kena vinaka) me vaka na:
  - jamu yagoyagovinaka (e rawa ni vakayagataki na kedra jamu na mate ni suka)
  - wai ni vuanikau (e rawa ni vakayagataki na medra wai ni vuanikau na mate ni suka)
  - wai vakasuka kamikamica sara (me levu na suka ka vakalailai na wai)
  - molasese
  - sucu sosoko kamikamica
  - Denioni – la Moni Kila, ni sega ni dodonu me soli na denioni vei ira na gone dramidrami ka ra se sega ni yacova na yabaki dua, ka ni rawa ni ririkotaki de na qai vakavuna me ra gaga ka tauvimate.
- **Me kua ni vakayagataki na jokiliti waicala** – e na vakilai ga na i gunugunu gaga ni wainimate.

2. Na uli ni wainimate

- Savata ka vakamamacataka na ligamu.
- Biuta e dua na i taki ni ti levu na kakana kamikamica ki na dua na i taki e levu cake ka savasava.
- Basuka vakavinaka na i olo ni vuanikau na Tamiflu, ka sova taucoko na wainimate mamaca vulavula ka tiko e loma e na dela ni kakana kamikamica.
- Uliraki rau vata me sivia e dua na miniti me yacova ni rau sa veiwaki vakavinaka sara.

3. Na gunuvi ni wainimate

Me gunuvi vakatotolo sara na wainimate ni sa uliraki oti. Kevaka e rawa, me gunuvi na wainimate e na gauna ni kana, se me laukana e dua na ka e na gauna e gunuvi kina.

Me ra gunuva na gone e **15kg se lailai sobu na kedra bibi, e dua na i katolu** ni wainimate e uli, ka biu laivi na kena vo.

Me ra gunuva na gone e tiko na kedra bibi e na maliwa ni **15kg ki na 40kg, e rua na i katolu** ni wainimate e uli, ka biu laivi na kena vo.

Me ra **gunuva taucoko** na wainimate e uli ko ira e sivia na **40kg** na kedra bibi.

Ni gunuvi oti na wainimate, me qai gunuvi e dua na wai kamikamica sara me kauta tani na i gunugunu gaga ni wainimate.

Me gunuvi taucoko sara na wainimate e soli

Me vakarautaki ka gunuvi vakarua e na veisiga na i vakarau ni wainimate e dodonu me gunuvi, me yacova ni oti e lima na siga. E vakabitaki me gunuvi taucoko na wainimate e soli, veitalia ga ke sa vinaka cake na i tuvaki ni nomu bula, se na i tuvaki ni bula nei koya ko qarava tiko.

E a vakavoutaki na itukutuku oqo e na 27 Okosita 2009

E vakarautaka na Minisitiri ni Bula ka vakadonuya na Medsafe, na tabana e qarava na kena vakayagataki na wainimate taucoko e Niu Siladi, na New Zealand Medicines Safety Authority
E rawa ni tauri e so tale na kena i vakamacala e na vanua e tabaki kina e na komipiuta (website), e na www.moh.govt.nz
se www.medsafe.govt.nz